

CASAL DE JUBILATS DE SALT

la farga

ANY IV - N.º 58 - JULIOL - AGOST 1984

25 ANYS D'ESCOLTISME A SALT

(Pàgines 8 a 15)

Per Sant Jordi d'enguany, l'editorial saltenc, Edicions del Pèl, presentà el llibre d'En Salomó Marquès i Sureda, «L'ESCOLTISME GIRONI».

El llibre recull un bon troç de la història dels agrupaments escoltes de la ciutat de Girona i També, de passada, altres dades de molt interès referides a l'escoltisme de les nostres Comarques. Hem recollit, «espigolant», alguns dels paràgrafs que tenen relació amb l'escoltisme saltenc o amb els Caps que també ho han estat del nostre Agrupament.

Gràcies a en Mon Marquès tenim impreses les primeres dades de l'escoltisme del nostre Poble, per quan volguem escriure la seva història que és també un troç de la Història de Salt.

L'11 de desembre de 1960 es fa l'Assemblea diocesana gironina, presidida pel Comissari i Consiliari General Jordi Bonet i Ricard Pedrales respectivament, i pel Delegat i el Consiliari diocesà: Jordi Gisbert i Mn. Eduard Puigbert.

Participen en aquesta Assemblea els següents caps: Ll. Sureda de la Secció St. Narcís de Girona; S. Perich, del Clan St. Narcís de Girona; J. Carerach de la Secció M. de Déu del Carme de Girona; J. Matas de la Secció St. Joan de Girona; M. Vilà, de la Secció de Salt; Ll. Riera de la Secció M. de Déu del Remei d'Anglès.

A l'acte de benedicció hi trobem també un grup d'escoltes de Salt; es pot dir que és el primer acte oficial del nou agrupament. Aquest neix a proposta del vicari Mn. Narcís Tibau i el formen en M. Vilà, Ll. Mateu, J. Bosch, N. Cases, J. Santana... que fan a l'estiu del 1960 el primer campament a la font Groga de St. Gregori amb altres tres patrulles: Llops, Castors i Senglars. Tenen el local a les golfes de l'església de St. Cugat, sota el campanar.

LA DECADA DELS 70

Al bisbat hi ha, doncs, tres equips responsables de l'escoltisme. Comissariat de M.E. format per: Comissari: Carles Batlle; Consiliari: Salomó Marquès; Secretari: Joan Oliver; **branca pioners: Quim Pons, Manuel Cassú i Lluís Codina; Branca rangers: Martí Fita i Xavier Corominas;** branca llobatons: Anna Bover i Teresa Calm.

Sovint els amics m'han sentit manifestar el convenciment que el Govern de la Generalitat hauria de donar una medalla a dos col·lectius: el moviment escolta i els seminaris diocesans. Com a reconeixement d'una tasca a favor de Catalunya. Sortosament no són, els dos únics col·lectius que han fet aquest treball de conscienciació que ha aportat elements humans al redreçament del país.

El llibre que ara presento em referma aquest convenciment. L'escoltisme, l'escoltisme que vàrem viure nosaltres, fou una peça, no «la» peça, important en el redreçament de Catalunya, sobretot a comarques.

Paràgraf de la presentació del llibre, en el qual en «Mon» Marquès ens descriu la feina que l'escoltisme també va fer pels escoltes del nostre Poble.

D'ESCOLTISME A SALT

Es forma un nou equip de demarcació a ME i GSJ que treballen conjuntament. Hom pot afirmar que a la demarcació hi ha un sol equip responsable de l'escoltisme. Els nous comissaris són en Joan Oliver i l'Anna Bover, els consiliaris: Mateu Valls i **Quim Pla** (aquest per a la **Formació de caps**). La responsabilitat directa de la formació de caps pertoca a en Salvador Ventura i després a en Quim Bover. Entre el Curs 72-73 i 73-74 formen part de l'equip de demarcació antics escoltes com en **Martí Fita (Truec)**, Quima Bisbe (llobatons), Narcís Castanyer i Jordi Bernardo (ràngers) Llorenç Deulofeu, Quim Bover, Xavier Gassiot i **Lluís Soler (pioners)**. Victòria Padrós (daines), Imma Figa (noies guies)...

Quan acaba el seu mandat (juny de 1967) dels sis agrupaments de guies inicials s'ha passat als següents: *Girona, Banyoles, Olot, Figueres, St. Feliu de Guíxols, La Bisbal d'Empordà, Malgrat, Santa Coloma de Farners, Calella de la Costa, Canet de Mar, Sant Pol de Mar, Blanes, Salt* i Cassà de la Selva

A començament de l'any 69 l'equip de Comissariat de la Demarcació de Girona, després de la dimissió en pes dels antics responsables, resta format de la següent manera: Comissari: Carles Batlle; Consiliari: Mn. Gaspar Espunya (Mn. Eduard Puigbert ha deixat el contacte directe amb el moviment després de quasi una vintena d'anys de dedicació total i entusiasta). Secretari: Miquel Simon; **Adjunt Clan: Jaume Bosch; Adjunt Pioners: Quim Pons** ajudat per en Manuel Cassú; Adjunt Ràngers: Josep M. Baquero amb l'ajuda d'en Jordi Colomer, **Llorens Gil** i l'Isidre Batallé; Adjunt Estol: Carme Colomer.

Fotografies dels arxius de: **Lluís Mateu**
Martí Fita
Jaume Bosc

ANY VI — N.º 58
JULIOL/AGOST
1984

SUMARI

Espigolant.....	2 i 3
Editorial.....	5
Vida del Casal.....	7
Operació RAI.....	8
El meu Escoltisme.....	9
LA TRIBANA:	
L'escoltisme dels anys seixanta.....	10
TEVA/MEVA:	
Dolors Carbó i Casellas.....	11
Petita història gràfica....	12 i 13
Salt: Escoltisme dels anys 80.....	14
El futur de l'Escoltisme a Catalunya.....	15
LA GALLINETA:	
Petit record a Joan -Sant Roc.....	17
Recull d'història de Catalunya (3).....	19
Culturàlia.....	19
Converses amb els meus néts.....	21
Farga Làctica.....	21
Acudit Foll.....	23
Vida amb Humor.....	23
Ràdio Salt.....	23

Hun col·laborat en aquest número: Salomé Marqués, Josep Masellas, Ferran Carreras, Dolors Carbó, Ramon Terramaced

Consell de Redacció: Lluís Mates, Josep Cristiàfol, Quim Pla, Miquel Casellas, Narcís Borch, Guillem Terrizas, Martí Fita, Joan Boada, Ventura Pan, Jaume Bosch, Joan Ros, Josep M.ª Macias, Francesca Laguarda, Emili Gispert i Joan Torres.

Publicitat: Josep Cebrián.

Compaginació i disseny: Mamen Mezquita.

Correcció: Antoni Ruscalleda.

Administració: Miquel Casellas i Josep Cebrián.

Distribució: Josep Cebrián, i Josep Gassiot.

Tiratge: 1.600 exemplars.

Reducció: Casal de Jubilats,
Passeig Verdaguier, 1 — Tel. 23.04.98 SALT

Impressió: Pagés-Impremta-Angles
Tel. 42.01.07

Dipòsit Legal: GI 356/79

La Farga no es fa responsable del contingut dels articles que apareixen en aquesta revista, responsabilitat que recau en els seus autors.

Editorial

L'escoltisme saltenc

Commemorar el XXVè. aniversari de la fundació de l'Escoltisme Saltenc és per a LA FARGA, que també aspira aconseguir-ho una notícia que amb molta joia volem fer arribar als nostres amics lectors; i més si tenim en compte que la meitat dels components d'aquest Consell de Redacció han estat escoltes. Alguns d'ells com a fundadors de l'Agrupament Sant Cugat de Sali i amb càrrecs de responsabilitat dintre el nostre Moviment Scout.

Als escoltes del nostre Poble, poc coneguts i la seva tasca menys reconeguda encara, dediquem aquest número especial d'estiu, que voldria ajudar a fer conèixer més l'escoltisme i a considerar-lo com a moviment educatiu avui ben vàlid per al centenar de nois i noies que formen l'Agrupament Saltenc.

Volem fer especial menció de la tasca totalment desinteressada dels Caps i responsables del nostre escoltisme. Els representen el millor de la nostra joventut, i ho fan palès amb la dedicació del seu temps de lleure a la formació dels seus germans escoltes.

L'Escoltisme de Salt pot ser el gran desconegut per a la majoria, però els qui l'hem viscut no l'oblidarem mai.

Els jocs són part important en el mètode Scout. Salt-Scout de sacs.

Petanca

V CAMPIONAT TERCERA EDAT C.N. FIGUERES

Aquest campionat es realitzà a les pistes del C.N. Figueres el dia 3 de maig. Els participants eren tots jubilats o bé pensionistes. A més de jugar a petanca, tots els participants i els acompanyants gaudiren d'un dinar de germanor.

La tripleta del C.P. Salt formada per: Pere Rodríguez, Antonio Boo i Narcís Bohigas, féu el primer lloc de Consolant.

TORNEIG SOCIAL

Aquest torneig es va fer per sorteig per tal que hi poguéssin jugar tots els socis que així ho desitgessin, sense haver de tenir formada una tripleta.

La classificació final fou:

- 1.— A. Peruga, M. Padilla i Ll. Nogué.
- 2.— M. Vila, J. M. Nogué i J. Triola.
- 3.— M. Torres i N. Ros.
- 4.— C. Puigdemont, D. Ros i J. Torres.

CAMPIONAT INTERNA- CIONAL DE SANTA CREU.

En aquest campionat el C.P. Salt no tingué gaire sort, ja que van ser eliminades totes les tripletes, excepte la composta per: E. Cabezas, S. Oliveira i J. Torras, que aconseguiren arribar a la final de Consolant, que finalment van perdre, i obtingueren així el 2.º lloc de la Consolant.

10 HORES PROVINCIALS DE PETANCA D'OLOT

Per 7 punts no s'ha guanyat aquest any la copa per al club millor classificat. Potser han mancat més tripletes representants del nostre club. Tot i així s'ha aconseguit un segon lloc per clubs.

Individualment, les tripletes més ben classificades del Club han sigut: Sèniors: 3 General: E. Cabezas, A. Muñoz i J. Gómez.

CAMPIONATS D'ESPANYA 1984

Aquest any s'han disputat a Roses, els dies 1, 2 i 3 de juny. La participació va superar els tres-cents participants.

Degut a la pluja, les partides finals varen haver de suspendre's en diverses ocasions. Malgrat això, es van poder cloure feliçment.

Els resultats d'aquests campionats van ser:

PRIMERA CATEGORIA: Campions d'Espanya, la federació alacantina, després d'imposar-se a la final per 15 a 9 a la federació balear, quedant en el tercer lloc la federació catalana. Els equips de la federació gironina es van classificar de la següent manera: gironina C (tripleta de Germans Sàbat), al lloc 23; la gironina B (tripleta de Salt formada per J. León, F. Muñoz i F. González), al lloc 25; i la gironina A (tripleta de Campdevàrol), al lloc 26.

SEGONA CATEGORIA:

Campions d'Espanya, la federació Balear C, després de guanyar la final per 15 a 10; en segon lloc la federació de Las Palmas i el tercer lloc va ser per la federació catalana C.

Els equips gironins es classificaren de la següent manera: gironina B (tripleta de Salt composta per M. Ros, J. Torras i S. Oliveira), al lloc 19; i la gironina A (tripleta de Figueres), al lloc 26.

CATEGORIA FEMENINA:

Campions d'Espanya, la federació catalana, imposant-se brillantment a la final a la federació tinerfensa per 15 a 4. El tercer lloc va ser per la federació càntabra.

La federació gironina A (representada per la tripleta de Salt, composta per Magda Vila, Antònia Curt i Araceli Calvo) obtingué el novè lloc, i la gironina B (tripleta de Lloret) va quedar en setzè lloc.

CATEGORIA JUVENIL:

Els campions d'Espanya van ser la federació castellana, que guanyaren la final a la federació valenciana per 15 a 7. El tercer lloc va ser per a la federació tinerfensa.

La federació gironina (representada per la tripleta del Buen Pastor) obtingué el dotzè lloc.

La Perruqueria del Casal (Foto Vicens Raimundo — A.F.S.S.)

PERRUQUERIA AL CASAL.—

El passat dia 22 de juny, es va posar en funcionament el Servei de Perruqueria per a Senyores, que s'ha instal·lat al local on antigament hi havia el Servei Mèdic. Amb aquest motiu es va invitar les autoritats i col·laboradors del Casal per assistir a la inauguració, essent obsequiats amb un vermut.

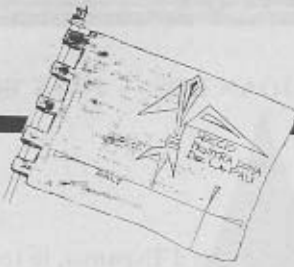

Tothom va brindar per la continuïtat del Casal (Foto: Vicens Raimundo — A.F.S.S.)

EXCURSIONS.—

Els dies 10 i 11 de juny, es va fer una excursió a ANDORRA. La sortida va ser a 2/4 de 7 del matí, esmorzada a Ribes de Fresser i directes a la Seu d'Urgell, on teniem l'Hotel. La sortida va anar bé, tot i les dificultats que sorgiren amb l'Hotel, i que esperem que no es torni a repetir.

El dia 20 de juny vàrem anar a Tarragona, Salou i Cambrils; a Tarragona es va visitar la muralla, la Catedral i la Rambla, i a Cambrils, vàrem anar a dinar, una bona peixatada i en acabat de dinar, ball a la discoteca i tot!

Operació RAI

SALOMÓ MARQUÈS

És doctor en Ciències de l'Educació.

Pedagog i Professor del Col·legi

Universitari de Girona.

Els amics de La Farga em demaneu una col·laboració per aquestes pàgines dedicades a l'escoltisme saltenc. Voleu que parli de «la visió del que ha estat l'Escoltisme al nostre país (aspectes pedagògics i educatius...) fent d'alguna manera també referència a les comarques gironines». Bufa! I això en dos folis més o menys.

Us asseguro que el tema dona per fer una tesi de llicenciatura (i ja seria hora que algú es decidís a fer-la!) Si m'ho permeteu, intentaré respondre a la vostra demanda a partir de la meua vivència concreta, quan era a l'equip diocesà de Girona. I ho faré a partir d'una experiència viscuda amb els escoltes de Salt.

Es tracta de l'«Operació Rai» que porten a cap els rangers a la presa de Boadella a començaments dels anys 70 (no recordo l'any exacte). Els caps de camp són en Xevi «Mines», Salvi Jacomet i Lluís Soler. Hi ha 15 rangers. S'ha escollit aquesta operació després de valorar-ne tots els aspectes i de refusar altres propostes. Em sembla que és el primer campament (l'únic?) en què l'aventura escolta es porta a terme en un medi que no és la muntanya. El pantà, en aquest cas, hi juga un paper primordial.

Abans d'anar al camp, els rangers han après amb l'ajuda de diversos amics (sobretot en Curbasi), com fer un Rai. Un rai, segons en Fabra, és un conjunt de bigues d'arbre fortament unides formant una plataforma flotant: (El nom més just de l'operació hauria estat el de «Operació Balsa»). Els rangers aprenen a lligar taulons, a distribuir els grans bidons buits que els permetran de surar, fer rems, fer el timó.... Es tracta de fer una gran «balsa» en la qual hi pugui anar tot l'equip i fer un camp amb un centre d'interès molt concret: el pantà. Han après a nedar els que no en sabien, s'han confeccionat els corresponents salvavides personals, es porta material auxiliar: pneumàtics de goma, un bot inflable...

El camp és instal·lat a la confluència del riu que alimenta la presa. Us ben

asseguro que és molt més dur fer moure una «balsa» amb una vintena de persones damunt que no pas les activitats normals d'un campament a muntanya.

No explico les diverses activitats que fem durant els dies de camp. Vull destacar-ne, només, alguns aspectes. El camp està ben preparat, és el punt final de tota una operació que s'ha anat fent tal com s'ha programat. El camp és dur i excitant al mateix temps. És una aventura feta a mida dels nois, forta i dura, en la qual participen directament. Aventura que té un sentit i una finalitat concreta. No es tracta d'anar a passar uns dies a l'aire lliure i prou. Aquest és un tret característic de l'educació escolta. Quan les coses es preparen, quan es fan a la mesura de les capacitats dels nois, quan es porten a terme, aleshores el joc escolta, l'aventura escolta, esdevé educativa.

Els matins, després d'esmorzar, fem una breu revisió de la jornada anterior i orientem el dia que comença. Aquest és un dels aspectes del programa ranger. Una revisió breu on tothom hi diu la seva sobre les activitats i les relacions amb els companys. La sinceritat, la franquesa amb què es diuen les coses bones i dolentes no té res a veure amb la nostra hipòcrita societat. L'escoltisme els ajuda a ser crítics, a valorar, a canviar, a tenir present els altres, a pensar...

El diumenge, amb la presència dels llobatons i dels pioners, es fa el pas d'alguns nois llobatons a rangers i d'aquests a pioners. Aquest pas es fa en un moment important, després de la celebració de l'Eucaristia. Una Eucaristia que té per altar el bot pneumàtic que tots els dies ha estat l'eina de diversió i d'aventura. Les cançons de la missa, evidentment, són de tema mariner i també les lectures de l'Evangeli. D'aquesta manera l'Eucaristia no és un acte afegit i foraster a la vida quotidiana. L'opció de fe es presenta íntimament lligada amb tot el que fem.

Al final del camp hi ha l'acte de la signatura de la Carta. És el compromís públic, fet davant dels altres companys, de treballar al servei dels altres. Compromís fet a la mesura de les seves possibilitats, que comporta una dosi de responsabilitat, d'autoexigència i de disponibilitat.

Les opcions bàsiques del moviment: educació, fe i país-societat, queden reflectides en aquestes activitats. La intencionalitat, la voluntat d'educar en una determinada línia, de treballar per anar fent un determinat tipus de persona i de societat són clars, i jo diria que aquestes finalitats s'assoleixen normalment quan els caps creuen en el treball que fan i quan el fan bé.

A mesura que vaig escrivint l'article m'engresco, perquè penso que, per alguns l'escoltisme —quan s'ha fet ben fet— ha estat una bona eina de formació humana, i pel país ha estat —quan s'ha fet ben fet, hi insisteixo— una eina de redreçament. N'estic convençut.

Crec que a casa nostra el moviment escolta a l'època que el vàrem viure (anys 60-70) ha estat un instrument molt útil que ha ajudat a molts nois i noies, i també a adults, a descobrir i estimar Catalunya. També els ha anat portant (si ha estat un escoltisme fidel a les línies programàtiques del moviment) cap a una actitud de contestació i crítica davant la societat i l'església del seu temps.

El meu escoltisme

MARTÍ FITA

Sens dubte, la meva vinculació a l'Escoltisme ha estat llarga i forta. Vaig començar als 14 anys a la Secció i vaig deixar-lo als 25, després de diferents responsabilitats a l'Agrupament de Salt i a la D.D.E.

Puc dir, a nivell personal, que l'Escoltisme ha estat una de les faeetes que ha marcat la meva vida. I al llarg del meu temps d'estada, l'engrescament va ésser-hi sempre present. La vida dins l'Escoltisme ha estat una inestimable font de sorpreses, aventures i motivacions.

Durant la meva estada al moviment, vaig poder viure a Salt la transformació de la Secció unitària en els grups de Ràngers i Pioners, el naixement del grup de Noies Guies, l'inici dels Llobatons, el principi del Truc... i enmig de tot això, mil i una trobades amb noms tan esotèrics com els C.E.P.S., els Xibuc, les FO.CA o el Xarbot, que a través de debats, convivència i gresca, van anar sedimentant la meva formació i els meus conceptes sobre la societat en què vivim.

En uns anys en què les llibertats polítiques no existien al país, i que per tant no hi havia partits, ni sindicats, ni possibilitats de reunió o associació, que no fos a la clandestinitat, l'única acció cívica només es podia fer entorn de la parròquia, perquè la O.J.E. era tot una altra cosa.

L'Escoltisme, emparat en la parròquia, va jugar un paper bàsic en la conscienciació de les persones que integren el moviment. I més concretament, l'escoltisme català, a través de Minyons Escoltes-Guies Sant Jordi.

No és pas estrany que gent que avui ocupa diferents llocs de responsabilitat política o ciutadana hagi passat per l'Escoltisme. I cal dir que l'escoltisme català, ha estat en tot moment un escoltisme avançat i renovador enfront d'altres «moviments scouts» molt més folklòrics i tradicionals, com són l'americà o el dels països nòrdics.

L'Escoltisme, a casa nostra, es va anar contínuament renovant com ho proven els canvis que he esmentat abans. I aquesta renovació es va fer en el context de la situació política que el país ha viscut en cada moment: abans i després del canvi democràtic.

El moviment escolta, mitjançant els valors de l'educació, la fe i el país, va contribuir a fer-nos entendre moltes coses que llavors, si no era d'amagat, no podiem conèixer: la història de Catalunya, l'aprenentatge de la llengua catalana, l'estimació de la natura, els problemes socials, l'educació de l'esforç, el sentit de solidaritat.

I no es pot oblidar que la conscien-

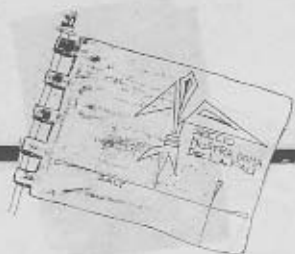

Els primers escoltes del campament de la Font Groga de sant Gregori, l'estiu de l'any 1960.

ciació de l'escoltisme ens encoratjava per a transformar aquesta societat en una altra de més justa i solidària.

Els «XXV Anys de l'Escoltisme a Salt» són un fet remarcable. I ho són sobretot, malgrat els seus alts i baixos, per la seva continuïtat.

Al llarg d'aquests anys l'Escoltisme a Salt ha anat educant amb voluntat i perseverança a cents de nois i noies; nois i noies que a la curta o a la llarga col.laboraran en la transformació del nostre poble i en la de la nostra societat.

Una festa d'inauguració de Curs Escolta a la capella de Sant Roc (Vilablareix). Una diada que els nois i noies que hi van assistir no l'oblidaran fàcilment.

La incorporació de noies a l'escoltisme saltenc va ser un pas important per a la seva consolidació (1966).

La tribana

El Meneró del Rec

L'Escoltisme Saltenc dels anys seixanta

Des de les golfes de l'Església de Sant Cugat, que van acollir els primers escoltes, l'Agrupament va anar creixent, tant en nombre d'escoltes com en la presa de consciència del compromís que havíem contret d'ajudar els nois i noies en la seva formació.

Després de la fundació de la Secció escolta, ara farà vint-i-cinc anys, una data important va ser la creació, l'any 1966 de l'Estol de Llobatons, branca que agrupa els més petits i representa la «pedrera» de l'Agrupament.

Les golfes de l'església no donaven més espai ni tampoc era el lloc idoni per acollir aquests nens de set anys. Després de molt cercar un local per aquesta nova activitat, va ser en Joanet de Cal Lleter de la Plaça, al Cel sia, qui ens va re-

llogar l'estable que anys enrera havia ocupat el seu cavall a Ca la Quela (Mas Llorenç).

La transformació d'una quadra en un local per a joventut va ser una feina que els escoltes d'aquells anys vàrem assumir treballant totes les festes fins que l'estable fou habitable. En Narcís Casas, Cap de la Secció aleshores, i que en aquells anys feia de paleta, va ser molt de temps el nostre «Mestre d'obres», primer per emportar el terra d'un tros de les golfes de l'església i després l'estable de Ca la Quela. Els altres li fèiem de manobres tan bé com sabíem.

L'entrada de dues noies a l'Agrupament, la Dolors Carbó (de Can Zori) i l'Imma Pons (de l'estanc), que varen

preparar i iniciar l'Estol de Llobatons, ens assegurava la continuïtat de l'escoltisme, almenys per part del material humà, i ens feia aprofundir en el mètode Scout.

D'aquell escoltisme autodidacte, amb l'ajut del llibre «Escultismo para muchachos», imprès a Mèxic i traduït de l'original anglès escrit pel fundador de l'Escoltisme, havíem passat a l'Escoltisme de Catalunya i els Caps eren conscients de la seva responsabilitat. Les trobades de formació de Caps, l'aprofundiment en el mètode i la qualitat humana dels Caps d'aleshores varen fer de l'Agrupament de Salt un dels capdavanters de les nostres comarques.

Dolors Carbó i Casellas

NARCÍS BURCH

Enguany, l'Agrupament Escolta Sant Cugat de Salt, celebra el vint-i-cinquè aniversari de la seva fundació. Vint-i-vinc anys d'experiència, sortides, campaments, focs de camp, a molts indrets desconeguts fins llavors; rius, prats i muntanyes que els escolts de Salt han trepitjat una i altra vegada. Anècdotes i records inoblidables d'uns anys d'esplendor escolta; tot això tenia i encara té un objectiu clar: el descobriment de la natura en una època mancada de sensibilitat.

Però l'Escoltisme femení, a Salt, va arribar un xic més tard. La Dolors Carbó, l'Imma Pons, la Carme Casals i la Dolors Cabretosa, en varen ser les pioneres; elles formaren els grups Daines, Guies i Caravel·les i a poc a poc varen anar engradint-lo fins i tot a ser més nombroses que els nois. Més tard s'ajuntaren nois i noies i tots junts encara a la actualitat segueixen practicant-lo, formen una pinya a on el companyerisme i el treball en equip són la seva principal força.

La Dolors Carbó, de Can Zori, mestre d'escola, casada i mare de família, és en l'actualitat el Cap dels Caps de l'Escoltisme Saltenc, juntament amb en Josep Musellas i un bon equip de gent al darrera. Ella encara té temps per dirigir i guiar la família escolta, i descobrir aquest exòtic món de la natura. Ha estat aquest fet i, pels qui la coneixem, la seva sensibilitat per la natura el motiu que anéssim a trobar-la.

— Dolors, quan vares començar a fer escoltisme?

Deu fer uns vuit anys; les noies, a Salt, vàrem començar més tard que els nois. Ells ja feia uns anys que el practicaven. Tot va començar quan, fent un cercle d'estudis d'Acció Catòlica, que els fèiem periòdicament, vingueren a Salt unes noies de Girona, a proposar-nos de fer sortides i així agafar un contacte més directa amb la natura. A mi em va semblar que se m'obria el món, ja que en aquell temps les noies no solíem sortir del poble. Així és que amb el que ens varen dir aquelles noies Caps de Girona, ens vam engrescar i vàrem començar a fer escoltisme, però separades dels nois.

— Què vol dir, per a tu, escoltisme?

L'Escoltisme, per a mi, és un mètode de formació i d'educació en el temps de lleure, encarat a estimar, respectar i

conèixer la natura i tot el que l'envolta. Ara també hi ha una altra part que és la de voler conèixer i estimar Catalunya, la seva història, espartenyant-la. Els escoltes tenim també un compromís de fe, ja que som un grup dins de la Parròquia sense tenir cap obligació religiosa: En general, l'escolta és un col·laborador nat, un company i amic per als altres; així formem aquesta gran família escolta.

— Ja que em parles de la Parròquia, quin paper ha jugat l'església envers l'escoltisme?

El principal paper ha estat d'acolliment, com qualsevol altre dels grups que hi ha dins la Parròquia. Eren un anys en que no es podien formar grups de cap tipus, que no fos dins el «moviment o la falange» i l'església ens va acollir amb els braços oberts, encara que el fundador de l'escoltisme, en Baden Powell, fos un protestant. Estant sota la tutela de l'església era com estar legalitzats; així d'aquesta manera, es va poder practicar durant molts anys. També hi va haver una ajuda per part dels capellans. Jo recordo en Narcís Tibau i en Quim Pla, com a conciliaris, portant els nois.

— Quines són les seccions o branques que hi ha actualment?

Les mateixes que abans: Llops-Daines (nois i noies), en dos grups petits i grans, perquè van dels set fins als onze, i és molta la diferència d'edat; després vénen Ràngers-Guies, que són fins als catorze anys, Pioners-Carabel·les, fins als setze, i Truc dels setze per amunt i sense límit d'edat. Els que es queden solen passar a ser Caps de Secció o fan diferents tipus de servei o activitat dins l'agrupament.

— Com és l'escoltisme actual? Hi ha participació, ganes....?

Home, depèn de com t'ho miris; hi han èpoques de tot, ara potser no estem, quant a participació, com anys enrera, però es va fent. Jo diria que som en una línia normal. Els que som a dintre tenim moltes ganes de practicar-lo i de transmetre el nostre sentiment als que vulguin venir. Ara, s'ha de dir que fer escoltisme vol dir fer un sacrifici i renunciar a moltes coses, però si vols conèixer la natura i t'agrada val la pena.

— Què és un cau?

El cau, és el refugi dels animals del bosc, i nosaltres hem batejat el lloc on ens reunim i ens trobem per preparar les sortides, amb el nom de cau. És igual que les diferents seccions, també porten noms d'animals del bosc, tot està lligat amb la natura.

— Les dones sou majoria o minoria, a l'agrupament escolta?

— Quan estàvem soles érem majoria, quan ens vàrem ajuntar amb els nois, molts pares no ho varen veure gaire bé i no deixaven anar les seves filles a fer escoltisme, i ara som minoria, depèn una mica de l'edat, de petites n'hi ha més que de grans.

— Dolors, té futur l'escoltisme?

— És molt difícil respondre això; per un que l'estimi diria que sí, però pels qui no el practiquin no ho sé. Jo crec sincerament que té futur si se sap encarrilar en cada moment i època el camí a seguir; l'escoltisme té uns valors que seran vàlids sempre, potser s'hauran d'encaminar diferentment. La natura és vida i sempre hi haurà gent que l'estimarà i la respectarà.

— Vosaltres també feu activitats dins el poble, quines solen ser?

— La més vistosa, i que s'ha fet sempre des dels seus inicis, és la Festa del Llibre, per Sant Jordi, les inauguracions de curs també les solem fer dins una plaça del poble. També col·laborem a la Cavalcada dels Reis Mags. En fem moltes de coses, potser la més important són les que no es veuen.

A l'Agrupament Escolta Sant Cugat de Salt i a tots els col·laboradors i participants: PER MOLTS ANYS!! i que continuïn en aquesta línia tan pedagògica de fer conèixer a tots la nostra natura.

PETITA HISTÒRIA GRÀFICA DE L'ESCOLTISME SALTENC

Tot preparant aquest a grans trets l'escoltisme i les fitxes dels nenes que que ens han tantes vegades havien del Foc de Camp. La Grabulosa, i enguany de carretera.

En els 25 anys del nostre sat per la joia i l'avenç llit per als nostres mo dem els nostres recon que ens ha ofert el p

En el Coll de la Marrana, el juliol del 1966

Els Llobatons asseguraven la continuïtat del nostre escoltisme. (1966)

Campament dels Pioners a Camodevànol, l'estiu del 1968.

Una àpat a campament. Mossèn Joan Riu repartia el «ranxo», i la gana la portava cadascú.

Primer Camp d'Esu. La Font Groga de Sant

ULTISME A SALT

En aquest recull de fotos amb en Martí Fita i en Lluís Mateu, repassarem l'escoltisme dels primers anys legint documentació dels «Consells d'Hoies dels primers escoltes. Hem recordat també els companys i companes que ens han deixat abans d'hora per anar cap a la «Casa de Pare», com ens havíem cantat en el «Vell Pelegrí» o el «No tardis Jack» al voltant del camp. La Maria dels Angels Prats, en Josep Carreras, en Joan Carles i en guany en Josep Estañol i Xerpell, mort també en un tràgic accident

els del nostre Agrupament Escolta són molts els nois i noies que han passat a l'aventura de conyuir junts les activitats que lliurement havíem escollit en els nostres moments de lleure. Estic ben segur que en aquell indret on guardem els nostres records més entranyables, hi ha un racó per alguna de les vivències que hem fet el pas per l'escoltisme.

està a casa i els escoltes s'ho combeniat de la vida i l'aire sentit moltes vegades expressat (en estat escoltes).

Qui no recorda les xocolatades dels nostres campaments?

Segur que aquesta pujada al pic de Bastiments el juliol de 1.966 té la seva anècdota.

Per Sant Jordi del 1976 els escoltes varen treure el «Drac» a passejar pels carrers de la Vila. Si esbrinem les hores de feina i l'enginy que varen fer possible aquest «Drac» entendrem una mica més què fa l'escoltisme en els anys vuitanta.

l'escoltisme

L'esport forma part de la vida Escolta. Salt amunt.

ga de Sant Gregori 1966.

L'Escoltisme Saltenc ha nascut i crescut al voltant de la Parròquia de Sant Cugat.

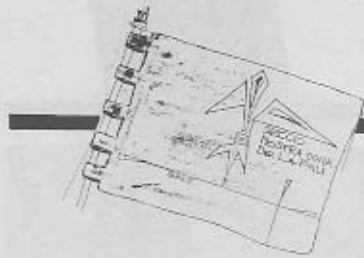
La natura i l'escoltisme no es poden separar un de l'altre.

Fotografies i text de:

Josep Pons
Martí Fita
Lluís Mateu
Jaume Bosch

SALT: Escoltisme «Anys 80»

SALOMO MUSELLAS i VILA
Cap d'Agrupament
FERRAN CARRERAS i COMES
Consell Assessor

En una societat competitiva, en la qual molta gent es mou solament per aconseguir un triomf per damunt de les altres persones, nosaltres oferim al noi/a una altra alternativa de formació personal, d'esforç, esperit crític, constructiu i de treball, basat en el Mètode Escolta i que queda reflectit en els següents objectius:

— Potenciació dels valors humans (compromís, responsabilitat, gust per les coses ben fetes, ajuda als altres, etc...)
— Reflexió profunda envers la Fe cristiana (volem viure l'adoctrinament de Jesús).

— Fer sentir el país com una cosa nostra que cal ajudar i cuidar en tots els seus aspectes (llengua, cultura, etc...) ja sia en el nostre barri, poble, comarques, fins arribar a la nostra nació: CATALUNYA, no oblidant tampoc, però, que som ciutadans del món.

Però, bé, per aconseguir tots aquests objectius, cal tenir cobertes una sèrie de necessitats: primerament disposar de gent suficient com per tenir completa l'estructura en la qual ens movem, gent que vulgui oferir el seu ajut desinteressadament: amb voluntat, amb ganes d'educar els nostres nois/es, i fins i tot a ell mateix. En el fons, ganes de viure «una forma de vida, la vida Escolta».

LA VIDA ESCOLTA SÓN LES ACTIVITATS.....

Els Escoltes sempre hem tingut molt clar que per a completar l'educació-formació dels nostres nois/es a més de les activitats internes encaminades a aquest fi, havíem d'estar oberts a col·laborar i iniciar activitats que han servit i puguin servir per conservar la nostra identitat com a poble i país.

...LES ACTIVITATS DE L'ESCOLTISME SALTENC DELS «ANYS 80»

INTERNES

- FESTA INAUGURACIÓ CURS
- CAU
  - Activitats pròpies
  - Tallers
  - Xerrades
  - Jocs
- SORTIDES
  - Unitat
  - Pares
  - Agrupament
  - Caps
- CAMPAMENTS
- REDIS (formació permanent de Caps).
- FOQUES PER A CAPS (organitzades pel moviment)
- XERRADES TEMES PER ALS PARES.

EXTERNES

- Nadal
- Sant Jordi
- Curset muntanyisme i acampada
- ESPORÀDIQ. (2 darrers anys)
  - Retornament català (col.laboració)
  - Festa Daminificats (col.laboració)
  - Festa Major (col.laboració)

L'ETERN PROBLEMA DE L'ESCOLTISME SALTENC ÉS LA MANCA DE LOCALS.

Malgrat que els diners són una de les necessitats més usals d'avui en dia, i que poden causar problemes per a nosaltres, que ens movem dins l'austeritat, el nostre problema més greu i que continua des d'un bon principi, és la manca de disponibilitat de locals propis, amb la qual cosa hi estem condicionats. Estem en locals cedits i a precari: cada 2 ó 3 anys hem d'anar d'un lloc a un altre. L'únic local que durant molt temps havíem pogut llogar a baix preu (Mas Llorenç), a l'ésser comprat per l'Ajuntament i malgrat les promeses dels polítics, ara no és segur, ja que no se'ns ha respectat el contracte (a les famílies residents al mateix lloc, se'ls ha entregat, amb contracte, una nova llar). Així, doncs, i com a conclusió estem novament a precari. Tot i que aquesta Enti-

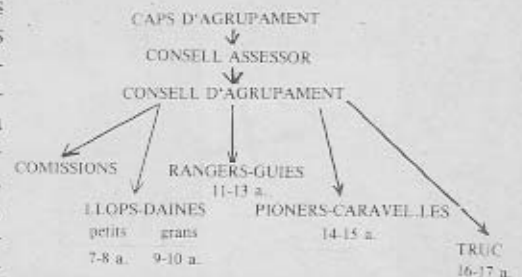

Parada de llibres a la Plaça Verdaguier, en la diada de Sant Jordi d'enguany.

tat fa 25 anys que treballa pel nostre poble i país, ens trobem que alguns dels que havien estat nois/es de l'Escoltisme i que ara són dirigents de les nostres Institucions, sembla que hagin oblidat que els que encara hi som volem i estem continuant aquesta tasca, i que necessitem la seva ajuda.

Per acabar, i des d'aquestes pàgines, volem dir-vos que per a nosaltres no tan sols veiem que és necessari l'Escoltisme, sinó que en fem el nostre sistema de vida, i que si algun dia aquests nois/es que formem ens han de governar, pensin un xic més en nosaltres... T'hi apuntes?

A principis del 80 i després d'una profunda reflexió va quedar aprovada l'estructura que a continuació detallem i que encara és vigent:

El futur de l'Escoltisme a Catalunya

CARME CARBÓ i BOSCH

Comissaria de Minyons Escoltes i
Guies Sant Jordi

Celebreu els 25 anys. Abans de tot voldria felicitar-vos per tots aquests anys, que volen dir molt; volen dir un treball dia rera dia, sense defallir, per arribar a aquesta fita. També volen dir arrelament; esteu arrelats a Salt i això és important. Sortosament a Catalunya, no sou una excepció; durant aquests últims dos o tres anys s'han fet festes com aquesta en molts altres agrupaments, celebracions que han sigut possibles gràcies a que l'escoltisme ha representat per Catalunya un projecte educatiu concret que defensa uns valors i compta amb uns mètodes. Malgrat tot, això no hauria sigut suficient si no hi hagués hagut al darrera gent que amb laseva empena i la seva il·lusió haguéssin sabut fer-ho realitat en cada lloc concret, com vosaltres ho heu fet a Salt.

M'han demanat que escrigui unes ratlles sobre com veig el futur de l'escoltisme a Catalunya. Més que preveure el futur, però, us explicaré quins passos es fan per preparar-nos-hi, és a dir per avançar-nos a aquest futur, per fer que aquest sigui ja ara.

Des de fa uns anys i a partir d'un moment en què, per una part, l'escoltisme ja havia fet la seva primera expansió i, per altra, l'escola havia anat recollint moltes de les seves intuïcions educatives, és lògic que el moviment es preguntés per la seva identitat i el seu futur. En el primer aspecte trobem diversos sondeigs: l'any 76, els dels Scouts de France, i més tard a Catalunya, del mateix moviment ME i GSJ, fet l'any 73, i el de l'any 78 de la Fundació Jaume Bofill.

En el procés de reflexió sobre el futur hi trobem sobretot, dues etapes prou importants, els últims anys de la Dictadura i els nostres anys 80.

En la primera etapa, és a dir, els anys 70, el moviment es pregunta si l'escoltisme es vàlid encara i d'aquesta pregunta en surt un primer congrés de Caps, «Sinera 80», en el qual es replanteja la proposta educativa, per fer-la més àgil i adaptada al temps que es viu, i es reivindica el paper testimonial que toca als moviments educatius, en ordre a estimular el canvi vers una societat més igualitària i participativa.

En la segona etapa, els principis d'aquesta dècada dels 80, el moviment es pregunta sobre les opcions bàsiques. Ja no es posa en dubte la validesa d'uns mètodes, d'un sistema educatiu. Ara es planteja:

Quina persona desvetllem amb la nostra acció educativa?

Com entenem l'amor i el servei al nostre país?

Com vivim la fe i la vinculació a l'Església?

I, dels resultats d'un 2.º congrés de Caps, «Ginesta», surten respostes diverses a aquests interrogants:

— Cal definir-se clarament davant els problemes ecològics i participar activament en la recuperació del medi.

— Cal lluitar per la pau.

— Cal caminar cap a potenciar la federació d'escoltismes catalans i amb contactes cada vegada més intensos amb els dels països catalans.

— Cal lluitar per la pau a tots els nivells.

— Cal, com a moviment, exigir als partits polítics l'acompliment de programa i objectius. Sempre i quan impliqui un progrés social per aconseguir una societat pluralment democràtica.

— Cal valorar, enfortir i col·laborar amb les institucions catalanes.

— Cal preparar, ensenyar i transmetre el sentit de treball ben fet.

— Cal obrir els nostres agrupa-

ments al barri o pobles fent noves formes de servei.

— Cal integrar als nostres moviments a minusvàlids i fomentar gent per crear unes experiències dins el moviment.

— Cal expansionar el nostre moviment a zones d'immigrants i zones rurals.

— Cal tenir en compte la gent gran, pensant amb l'ajuda que ens poden donar en tallers, festes, etc.

— Cal valorar l'austeritat en front del consumisme.

— Cal plantejar el tema de les drogues, tan a nivell ideològic com d'acció concreta.

— Cal prendre consciència de la situació real de l'escoltisme en el camp de la fe.

— Cal basar-se en la vida diària per transmetre l'estil de vida cristiana.

Així doncs, aquests seran uns dels objectius que, entre d'altres, es treballaran, sobretot durant els propers tres anys. Aquestes seran les passes que anirem fent en el nostre camí cap al futur.

Ara, crec que l'escoltisme a casa nostra avança, poc a poc, però amb bon peu; la creativitat dels caps va trobant el seu propi estil d'educar i de fer servei. Sobretot cal no desanimar-se, perquè sempre, el difícil i engrescador a la vegada, és mantenir el rumb, malgrat els canvis de vent.

Petit record a Joan -Sant Roc-

MARTÍ FITA.

La premsa local en donava, a les pàgines de Successos, un simple comunicat: «El passat dia 6 de juny, un vianant de 53 anys va resultar mort en ésser atropellat per un vehicle francès a la carretera de Serra de Daró, dins el terme municipal de Vulpellac.

L'accident es va produir a dos quarts de dotze de la nit, quan un turisme francès, «Peugeot 505», va envestir el vianant Joan Gajeau Solà que circulava per un costat d'aquella carretera. El conductor va sortir il·lès de la trompada, mentre que el vianant va rebre ferides molt greus, de les quals morí poc després a l'Hospital de Girona on fou traslladat...»

***

En Joan-Sant Roc, o si voleu, en Sant Roc simplement, era com una institució. Era un home popular a Salt. Captaire, ambulat empedreit, quasi sempre voltava d'un costat a l'altre, d'un poble a l'altre, buscant quelcom per a menjar, que algú sempre li pagava.

Sempre havia viscut de l'almoïna i de la bona fe de la gent. Els qui ja el coneixien de tota la vida, quan se'ls presentava a casa seva li donaven algun cèntim, una cervesa o un tall de pa, gairebé sense demanar-los-hi!

Ben segur que mai no s'havia comprat roba nova. Algú o altre li regalava, ara una jaqueta, ara unes sabates, ara una camisa... En Joan, home de poques paraules, sense afaitar, amb un somriure inconfusible agràia aquests fa-

vors amb una mitja rialla entre ingènua i burleta.

No tenia casa fixa...! Era un noctàmbul impenitent. A temporades s'acollia al Psiquiàtric, d'altres vivia amb coneguts i parents, o s'emparava en institucions benèfiques quan necessitava un plat calent, o arrecerar-se de la fredor de l'hivern. Amb el bon temps, feia més vida al carrer. La seva vida, però, era un rodar constant. La majoria de les vegades no sabia on aniria l'endemà, què menjaria, ni si dormiria a cobert o ho hauria de fer a la intempèric.

La seva vida de rodamón el duia de casa en casa i de bars a hostals. Per les festes majors dels nostres pobles s'acostava als envelats, on amb la tolerància dels porters, entrava dintre i a canvi to-

cava algun instrument o cantava desafinant velles cançons, fent les delícies dels grans, i essent la burla de la quitxalla.

Durant molts anys, amb la seva família havia viscut al carrer St. Joan. La casa, en aquell temps mig destartada, no fa gaire es va fer nova de dalt a baix, conservant-se la façana. Curiosament, el carrer portava el nom del seu sant: Sant Joan.

La família Gajeau-Solà havia vingut d'una masia ubicada sota mateix de l'ermita de Sant Roc, a Vilablareix, i heus aquí el motiu que se li donava a en Joan, per raons de la seva procedència. Ja feia molts anys que s'havia instal·lat a Salt.

En Joan Sant Roc va morir caminant com un rodamón en una de les seves llargues passejades, en les nits estel·lades dels nostres pobles. Els diaris n'han dit poca cosa. Només, que jo sapiga, en Lluís de l'Arc, de Girona, n'ha glossat la seva memòria en unes pàgines al PUNT.

Però el poble senzill, i especialment la gent del barri vell de Salt, on tants anys hi havia fet cap, sí que el recorda, i li ha dit un adéu amb tot el cor...

La presència d'en Joan, l'amic Sant Roc, amb la seva vestimenta, els seus gestos i la seva mitja rialla són records vius entre la gent del nostre poble.

Recull d'Història de Catalunya (3)

RAMON TORRAMADÉ

Sovint la història antiga i les llegendes se superposen i és impossible poder-ne destriar una de l'altra. Quan fins i tot els reis eren analfabets, els fets es retransmetien oralment de pares a fills i segurament que sofrien alteracions; altres vegades, al perdre's el fil, o interessadament, s'inventaven a gust del consumidor i en passar els anys quedaven sentenciats. Un cas d'aquest podria ser les quatre barres de l'escut i la bandera catalana. Es conserven escuts d'aquelles èpoques que contenen solament tres barres, algun motiu deu haver-hi.

Altres fets, però, quedaren escrits. Catalunya, com a Estat, comença amb Guifré el Pelós (840-897) i acaba amb Martí l'Humà (1356-1410). En total foren 21 els Comtes-Reis que governaren, i tots descendents directes de la mateixa dinastia.

Són 5 segles de la història que varen conformar una nació amb tots els defectes i virtuts que podia tenir qualsevol altre Estat dels existents en aquelles èpoques, però que varen fer possible la creació d'una llengua i d'una cultura pròpies i que a través d'altres 5 segles no han pogut fer desaparèixer els nous amos procedents d'un poble foraster. Amb estratagemes subtils, amb decrets despòtics i amb armes quan els ha semblat, no han pogut tòrcer uns sentiments que el poble ha conservat. Si ha calgut, a les catacumbes, però a ple sol i en veu alta quan les circumstàncies ho han permès.

Martí l'Humà mor sense descendència directa i sense fer testament, i per a nomenar successor es reuneixen a Casp (Compromís de Casp) els representants dels diferents estaments de la Corona d'Aragó.

A partir d'aquest Compromís, la Corona d'Aragó s'entrega a un rei castellà i Catalunya comença la davallada fins arribar a l'onze de setembre de 1714. Felip V, amb l'ajut dels exèrcits

francesos, derrota l'última resistència del poble català (Barcelona) i imposa el seu poder amb el Decret de Nova Planta, anul·lant totes les lleis i institucions catalanes.

No sé per què, s'ha volgut amagar o no s'ha explicat gaire el desenvolupament del Compromís de Casp, i en canvi s'ha parlat molt més de les conseqüències. A Casp, els mateixos catalans varen entregar voluntàriament el poder a un rei foraster, en contra de la pretensió de Jaume d'Urgell d'ocupar el tron. Es varen fiar de promeses que no es varen complir i la decisió va portar fatals resultats que encara avui patim.

Santiago Sobrequès ho explica molt detalladament en el llibre «Compromís de Casp». Intentarem donar un resum molt esquemàtic dels trets principals. És important conèixer la història tal com l'explica el mencionat historiador.

Culturalia

MER FÀBREGA

I.ª FESTA DEL FOC

Divuit foguerons s'han inscrit al concurs «Primera Festa del Foc», convocat per l'Ajuntament de Salt, amb motiu de la nit de Sant Joan.

Es va designar guanyador el fogueró n.º 7 format davant del Camp d'Esports, obra de 20 vailets dirigits per Jaume Meléndez, els responsables infantils del qual són els germans Casellas i Casal. El segon premi ha sigut pel fogueró situat al Grup Verge Maria; el tercer l'ha obtingut el de can Mericana Seca, i el quart el format davant mateix de l'estació del Veinat.

S'han concedit també dos premis extraordinaris: un a la voluntat de participació, al fogueró fet pels nens afectats per l'incendi del proppassat 26 de març i l'altre, al més tradicional, que ha correspost al de la Plaça Surroca. El premi especial al millor ninot ha sigut pel que ha fet la població infantil de «La Salle».

Cal felicitar els organitzadors pel seu encert, ja que aquest concurs ha resultat un èxit total d'ambient i de participació.

CURSOS INTENSIVUS DE CATALÀ

Els organitza la Casa de Cultura «Les Bernardes». Tindran lloc als locals de l'esmentada Casa de Cultura durant aquest mes de juliol.

Es faran dos nivells. L'Elemental o nivell B, de dilluns a divendres, de 7 a dos quarts de 9 del vespre. El Mitjà o nivell dels mateixos dies de dos quarts de 9 a 10 de la nit. La duració de cada curs serà de 30 hores i segueixen els Programes de la Junta Permanent de Català.

Professor: Salvador Sunyer.

Per informació i inscripcions cal dirigir-se a la Secretaria de la Casa de Cultura.

CARTELLS DE LA FESTA MAJOR

Amb el títol de «Difusió cultural» obra de Vicens Huedo, va resultar premiat el cartell de la Festa Major. Representa un sobre de difusió cultural amb un segell, en el qual s'observa un colom com a signe de la pau. El concurs convocat per la Comissió de Festes i l'Ajuntament consta d'un total de 13 obres. En segon lloc va classificar-se l'obra «Gegants enamorats» del nostre company de redacció Lluís Mateu.

Les obres presentades al concurs seran exposades al centre cívic del Veinat durant tota la Festa Major.

Converses amb els meus nêts

per *L'Avi Pau*

Quan les xerrades amb els meus nêts comencen sense haver-nos fixat anteriorment un tema concret, els pregunto: «de què voleu que enraonem avui?» Si la pregunta és feta uns dies abans de Nadal, Pasqua o en començar l'estiu, sempre es posen d'acord i em responen: «I si parlèssim de vacances?». I un d'ells volent concretar més la qüestió, em precisa:

«Sí aví; explica'ns com feieu les vacances quan tu eres com nosaltres. Jove i estudiant».

Sí, cinquanta o seixanta anys enrera, també em feiem de vacances —els responc—. Però no és pas d'aquestes que us vull parlar, ja que poc més o menys eren com les que ara gaudiu vosaltres: Uns quants dies o setmanes de festa, i per tant, de no assistir a les classes, i tenir els llibres endreçats en una calaixera o un pupitre casolà. La meua

xerrada d'avui es remuntarà a 120 anys enrera, quan Salt era un poble tan petit que només tenia una escola amb una sola classe per als nois i una altra per a les noies, regentades per un mestre i una mestra que devien ocupar-se dels petits, dels mitjans i dels més grans, quan aquests continuaven, amb el permís dels seus pares, freqüentant les classes.

En aquells anys, les vacances consistien en uns dies de festa per Nadal i per Pasqua i una setmana durant l'estiu. Això ho confirma una Acta del llibre de Sessions de l'Ajuntament de Salt, celebrada el dia 30 de juliol de l'any 1865, que diu: «Reunidos el Sr. Alcalde y la junta local de instrucción primaria, han acordado que en atención al excesivo rigor de la estación, a lo muy ocupados que los padres de los niños concurrentes a la escuela pública de este pueblo tienen a sus hijos en las labores

del campo... sean de asueto para ustedes (la comunicació fa referència als mestres) los días que transcurren desde el 1.º de agosto próximo hasta el día 8 del mismo... como también sea la duración de la clase por la tarde de todos los días laborables que restan del citado mes de agosto, de dos horas tan solamente...»

Tot això vol dir que els nois i noies que assistien a les escoles, quan en sortien havien d'ajudar els seus pares en les feines del camp pròpies de l'estació, tals com el segar i el batre i que de vacances només en feien els mestres.

No era, doncs, com ara, que a més de durar molt més, quí seria de vosaltres que a l'estiu en lloc d'anar a la piscina o al mar, estigués disposat a ajudar els pares en els treballs del camp?

FARGA LÀCTICA

Presència del català a les carnisseries

Després d'un canvi d'impressions amb els carnisseres i un cop repartit el material corresponent, la Comissió Municipal de Normalització i Arrelament ha decidit de canviar de Gremi. Ara treballarem a les Merceries

L'actitud dels carnisseres ha estat del tot favorable i des d'aquí els en donem les gràcies. Esperem que continuïn amb la mateixa arrencada, tot recordant-los que poden disposar del Servei Municipal de Català sempre que ho necessitin.

L'enquesta que us presentem ens fa ser optimistes pel que fa a la consecució de l'ús de la nostra llengua.

Nombre total de carnisseries visitades: 25

	CATALÀ	CASTELLÀ	BILINGÜE
Rètols exteriors	8	12	2
Rètols interiors	6	3	15
Impresos i papers	18	3	3
Publicitat	14	2	4
Notes d'ús personal	12	4	6

Motiu pel qual encara no tenen el rètol en català.

No s'han plantejat mai de canviar-lo	1
Ja els està bé en castellà	1
Canviar-lo és massa car	2
S'estan fent passos per canviar-lo	9
Quan el van posar no es podia fer en català	2
Perquè així l'enten tothom	1

Llengua parlada a l'entrevista

CATALÀ
24

CASTELLÀ
1

Canvia de llengua si el client parla en castellà

Si 24

1.— **JEROGLÍFIC**

Què hi has comprat, a la carnisseria

2.— El gat miola. El xai bela. La vaca mugeix. El porc gruny però i el cavall? Què fa el cavall?

3.— **Endevina, endevineta**

Dos poemes de Pere Quart, que es refereixen a dos animals. Quins són?

a.- Pel desert corre la brama,
que no et saps treure el pijama

b.- Com un arbre rabent,
arrelat dins el vent

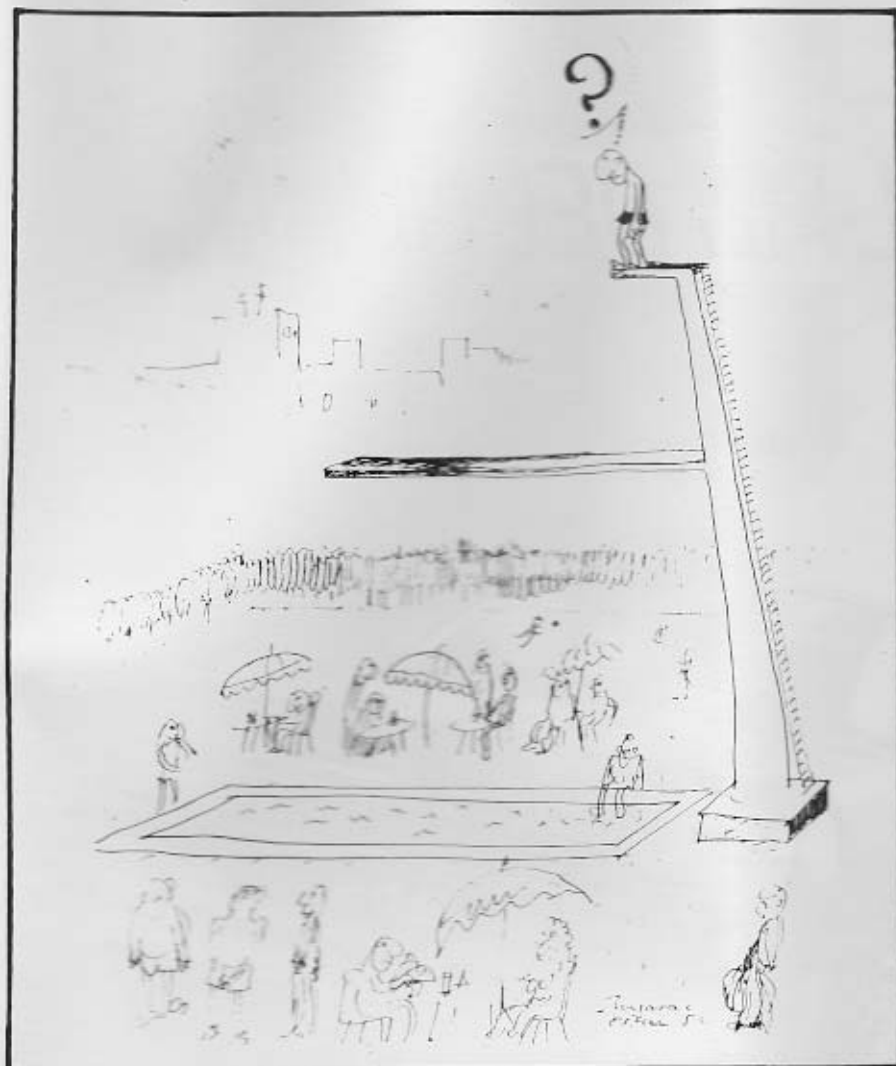
Solucions.

1.— MITJANA
2.— Renlla
3.— a.- Girafa
b.- Cervat

cagaferro

L'acudit foll per Bugarc

La vida amb HUMOR

BURXETA

Voldria celebrar 25 anys de la Vida amb Humor

Del tema «Escoltisme», no em veig capaç de fer-ne gaire humor. Sóc escolta des de fa molts anys. Però assajaré de riure'm una mica de mi mateix, cosa molt sana en un país com el nostre, que es cripa cíclicament per qüestions que, al final, ningú ja no sap d'on han sortit i cap a on menen. És el massoquisme català, barrejat de pairalisme i inconsciència col·lectiva i irresponsable.

Els antics escoltes de Salt són ara companys de FARGA, companys d'Ajuntament (no companys meus d'Ajuntament, sinó companys dels companys meus de FARGA) companys convergents i companys socialistes i companys nacionalistes (el mateix que l'anterior) i companys sardanistes, i companys de la comissió de festes... El que vull dir amb això és que els antics escoltes saltencs estan immersos fins al coll a la vida ciutadana. M'havia descuidat del món cultural, àmbit molt estimat per l'Escoltisme. Des de la Pastera fins al Tallaret, passant pels entranyables Pastorets del Patronat de Can Panxut... els escoltes saltencs han anat afaiçonant la vida cultural saltenca. Tinc a la punta de la llengua alguns noms il·lustres. Però l'amistat amb tots fa que no concreti noms. No hi cabrien. O me'n podria descuidar algun.

Parlant d'aquestes coses, us recordeu de com anàvem tots units en aquells temps gloriosos de lluites amb la «Falange»? Ells cantaven el «cara al sol» i nosaltres el «tira a l'esquena els maldecaps. Minyó somriu, somriu». I de tant en tant, baixava alguna nata. Però no era pas cosa habitual. La lluita era més dialèctica i lírica que res més. Els nostres nanos eren semblants als nanos d'ells: tots fills d'una guerra perduda i d'una repressió. Donaria qui sap què per tornar a aquells temps. Lluitant contra el que tothom sap, vivíem millor; estàvem agermanats. Ara és un trist viure. A la que et descuides, ja et tracten de botifler. O de feixista. O de reaccionari. O d'espanyolista. I això no és bo per al cos, amics ex-escoltes saltencs.

12 HORES D'EMISSIÓ DIÀRIA